

Dva kohouti na jednom smetišti, aneb Tomáš Halík tehdy a dnes

Kdo je Tomáš Halík? Je více knězem, filosofem, spisovatelem, kritikem Václava Klause, stádnosti, nebo osamělým intelektuálem, jenž se snaží dodržovat paradigmatu víry, v čemž mu částečně brání svoboda a osobní nezávislost?

Tomáše Halíka jsem znala před revolucí. Patřil do obce psychologické, psychosomatické. Jeho úsměvné, trefné poznámky mě vždy těšily a rozesmávaly. Byl to člověk s otevřenou duší, nicméně myslím, že již tehdy se cítil vykořeněný, za cenu individuality, k níž se prokousával i přes protivenství režimu.

Tajně vysvěcený kněz.

Pamatuji si, jak silně mnou tato informace otřásla. Mívala jsem ráda jeho předvánoční bestsellery, na které jsem se rok co rok těšila. Postupně se pasáže v nich začaly opakovat, byly napěchované informacemi o tom, koho zná, s kým hovořil, večeřel a jeho knihy se měnily v narcistické snění od země odpoutaného intelektuála, jenž znal život jen z knih či zповědnic. Knihy jsem přestala kupovat i číst. Tento způsob žití považuji za tmavomodrý svět ideí a iluzí nezakotvených v realitě.

Jen občas probleskne médii informace, jíž zcela náhodně zachytím. Rumělková košile - barva, která Tomášovi nesmírně sluší. Sama sebe se ptám, zda jsem někdy viděla kněze s takto noblesní košilí. Vrásky na čele vypovídají o jeho moralizujících snahách. Je-li tázán na otázku, v níž musí respektovat církevní autoritu, nehovoří jako "Já", ale jako "církev říká". Bližší jsou mu názory Luthera nežli Kalvína. I to je sympatické, klade větší důraz na svobodu nežli na všeobecné podřízení se všemu a všem.

"Pan prezident je už nejen expertem na kinematografii a klimatologii, ale nyní také na teologii a pravost víry."

Jde o výrok Tomáše Halíka. Opět zcela vypadnul ze své role. Neznám kněze, který by napadal hlavu státu. Četla jsem prezidentovu knihu "Modrá, nikoli zelená planeta". Domnívám se, že kdyby ji Tomáš Halík přečetl také, prezidenta by jako klimatologa s ekonomickou erudicí dokonce ocenil. Například pojem **diskontní míra** - tedy něco jako poměr současné hodnoty k možné hodnotě budoucí... Diskontování určuje hodnotu současnou (přítomnou), která je vždy vyšší nežli hodnota budoucí (virtuální). Pro české environmentalisty je typická likvidace hodnot bez záchrany jakékoliv předběžné opatrnosti. Následky nedokážou předvídat. Vlastně se o to ani nesnaží. Diskontují tedy "opačně", virtuální budoucnost oceňují více nežli současný stav.

Tomáše Halíka potkáváme i v Kabinetu Havel. Ten odsoudil kroky nového vedení Národního parku Šumava, jež se snaží zvládnout kůrovcovou kalamitu. Jsem přesvědčena, že kdyby Tomáš Halík obul pohory a prošel dnešní centrální Šumavu, byl by psychicky oťresen. Pravděpodobně by pak založil Antikabinet Havel. Je však zvláštní, že v některých situacích se Tomáš Halík okamžitě podřizuje autoritě (Václava Havla) i za cenu ztráty vnitřní svobody.

Každý z nás vypadává z role, kterou mu přiřkla společnost. Tomáš Halík z ní vypadává až příliš často. Prezident představuje pro Tomáše Halíka červený hadr v býčí aréně. A naopak. Setkávají se: intelektuální autorita (kněžská, filosofická) a pragmatická osobnost prezidentova. Pro Václava Klause jsou typické netendenční osobní názory s vysokou mírou reálné výpovědi pro budoucnost. Pro Tomáše Halíka jsou výroky Václava Klause hřmotným signálem na úrovni těžko tolerovatelné minometné palby. Ale měl by chápat, že Václav Klaus nemůže neustále transcendentovat, žít mimo denní realitu a snít sny českých intelektuálů. Byl by totiž špatným prezidentem.